

2. Ващенко Г. Загальні методи навчання : підручник для педагогів / Григорій Ващенко. – Видання перше. – К.: Українська Видавнича Спілка, 1997. – 441 с.

3. Ворон М. Демократизація навчання, або як розуміється навчання / М. Ворон // <http://ru.osvita.ua/school/theory/1049/>.

4. Годз О. В. Соціалізація особистості (реферативний огляд) / О. В. Годз // <http://www.dnpb.gov.ua/datas/upload/files/720001532.doc?PHPSESSID=30e624535ae>.

5. Дудик Н. Т. Соціалізація особистості як результат соціальної педагогічної роботи з дітьми / Н. Т. Дудик // http://library.udpu.org.ua/library_files/psuh_pedagog_probl_silsk_shkolu/8/visnuk_27.pdf.

6. Мудрик А. В. Социальная педагогика: учеб. для студ. пед. вузов / А. В. Мудрик / Под ред. В. А. Слостенина. – 5-е изд., доп. – М.: Издательский центр «Академия», 2005. – 200 с.

Матрос О.О.

аспірант,

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

УЧЕНЬ ІВАНА ЛУЧИЦЬКОГО – ВОЛОДИМИР ПІСКОРСЬКИЙ ЯК ВИХОВАНЕЦЬ НОВИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ ЗА ЗАХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИМ ЗРАЗКОМ

Більш як за півстолітню педагогічну діяльність І. Лучицький виховав цілу когорту учнів, які перейняли його педагогічний хист та дослідницький нахил, а в подальшому стали видатними діячами освіти, науки та блискучими істориками. Серед видатних учнів І. Лучицького по Київському університеті св. Володимира був Володимир Костянтинович Піскорський – видатний історик, фундатор української іспаністики. В. Піскорський народився 1867 року в Одесі у родині службовця. Гімназичні й студентські роки майбутнього вченого пройшли в Києві, куди переїхала родина Піскорських. Після закінчення 1-ї гімназії юнак вступив на історико-філологічний факультет університету [3, с. 95].

В. Піскорський став учнем І. Лучицького, який одразу помітив здібності свого студента та бачив спадкоємцем на кафедрі. Будучи студентом та учнем Івана Васильовича, останній не тільки керував науковою роботою В. Піскорського, а й запрошував його до себе додому. В майбутньому учень став духовною й ідейною опорою

вченого. І. Лучицький пробуджував у своїх учнях цікавість до соціально-економічних проблем, до історії соціальної боротьби, долі народних мас. Тому В. Піскорський збирав документи про Переяславську Раду. Ще в студентські роки В. Піскорський написав і видав серйозне дослідження «Франческо Ферручі і його час». За цю роботу його було нагороджено медаллю історико-філологічного факультету Київського університету св. Володимира. Навчаючись, молодий студент змушений був викладати в гімназії, щоб допомогти своїй багатодітній сім'ї.

Під впливом професора І. Лучицького, який вивчав історію Франції, Іспанії, Італії, Данії, Німеччини, Швеції, В. Піскорський зайнявся вивченням західноєвропейською історією. Зокрема, він досліджував минуле Іспанії, приділяючи увагу Каталонії і на цю тему написав кілька статей і досліджень («Кріпосне право в Каталонії») [3, с. 96-97].

Разом В. Піскорський та І. Лучицький працювали з пошуку документів із історії землеволодіння в архівах України, а саме матеріали Румянцевої описі. Ці матеріали були знайдені в архівах Київського університету, Полтавської та Чернігівської казенних палатах (всього близько 150 томів). Більшу їх частину І. Лучицький та його учні видали в 1883–1884 роках [6, с. 60].

Коли у 1890 році В. Піскорський закінчив історико-філологічний факультет Київського університету св. Володимира, то був залишений для підготовки до професорського звання. У 1893 році був затверджений на посаді приват-доцента Київського університету св. Володимира, що дало можливість читати лекції з нової історії [1, с. 432].

Для цього молодий викладач прочитав дві вступні лекції «Філіпп II і падіння вільностей Арагону» та «Архієпископ Лод» [4, с. 20].

Під час викладацької роботи неодноразово надсилав свої статті до «Университетских известий», «Киевской старины» та інших періодичних видань [4, с. 7].

За складного матеріального становища, В. Піскорський змушений був читати історію у середніх навчальних закладах, зокрема у Кадетському корпусі, з березня 1894 року у приватній гімназії В. Ващенко-Захарченко та приватній гімназії О.Т. Дучинської, а з 20 січня 1898 року у III гімназії. Також давав приватні уроки з історії [4, с. 20].

Але згодом у листі, скаржився своєму вчителю про зайнятість та про брак часу для читання пробних лекцій, а саме: «... відчуває моє серце за що ви мене сварите, за те, що не вислав і не прийшла програма.

Справа в тім, що програму я вже склав та хотів висилати її вам, але раптом передумав і вирішив не висилати її вам і не читати в наступному році пробних лекцій. ... Викладання в інституті двох загальних курсів і ведення практичних занять справа досить складна, і якщо віднестись дуже серйозно, то вільного часу у мене мало, щоб прийняти курси публічних лекцій. ...» [5, с. 1].

В цей же період молодий вчений брав активну участь у громадській роботі. Разом з професором І. Лучицьким він співпрацював у газеті «Киевское слово», виступав з науковими розвідками краснавчого характеру в історичному товаристві імені Нестора-літописця при Київському університеті св. Володимира, очолив Товариство грамотності та займався поширенням знань серед малоосвічених людей. Членами цього ж товариства були І. Лучицький та його дружина М. Лучицька. У 1891 році за рекомендацією історика М. Кареева вченого обрали дійсним членом Історичного товариства при Санкт-Петербурзькому університеті [4, с. 21].

В 1896 році з ініціативи І. Лучицького молодого ученого відправили за кордон для завершення магістерської дисертації і роботи в історичних архівах та бібліотеках. А вже в 1898 році за дослідження «Костильські кортеси в перехідну епоху від середніх віків до нового часу» В. Піскорський отримав ступінь магістра всесвітньої історії [3, с. 97-98].

Ще у 1897 році І. Лучицький та Ф. Фортинський дали рецензію на роботу В. Піскорського «Костильські кортеси в перехідну епоху від середніх віків до нового часу (1118-1520)», яка була присвячена представницьким установам Кастилії. На думку вчених праця В. Піскорського: «... представляє собою результат роботи його не тільки над всією масою виданого ним матеріалу, але і над матеріалом недослідженим, знайденого ним у бібліотеках і архівах, як іспанських, так і французьких та англійських. У нього досить нове висвітлення, яке вказує на самостійний характер його праці. Та по відношенню уже раніше винайденому і розробленому матеріалу дослідження автора є самодостатнім, а своєю працею зробив вклад у наукову літературу розробленого ним питання...» [2, с. 1-2].

Офіційним опонентом виступив професор І. Лучицький. «Ця праця вважається однією із найкращих з історії європейського парламентаризму. ...Увага до питань парламентаризму на початку сторіччя була зумовлена проблемами суспільного життя в тогочасні й Росії» – вважає П. Сохань [4, с. 9-10].

У 1905 році вчений розпочав читати курс з «Історії представницьких установ на Заході» з метою ознайомлення з

особливостями парламентів Західної Європи студентів, що прагнули демократичних змін у країні [4, с. 10-11].

Після захисту докторської дисертації «Кріпосне право в Каталонії у середні віки», у 1901 році В. Піскорський отримав ступінь доктора всесвітньої історії. У цьому ж році за фундаментальний вклад у дослідженні історії Іспанії вченого обрали членом-кореспондентом Барселонської Королівської Академії наук і мистецтв та членом об'єднання барселонських вчених, літераторів і художників – Атенео.

Згодом переїхав працювати до Ніжинського історико-педагогічного інституту імені кн. Безбородька, де обіймав посаду професора кафедри всесвітньої історії. Крім читання лекцій, В. Піскорський керував науковою роботою студентів, разом з ними займався складанням каталогу праць з питань середньовічної історії. Вчений проводив велику популяризаторську роботу. Студенти любили свого вчителя, який поважав їх, прищеплював їм смак до наукової праці, привозив багато літератури із-за кордону для семінарських занять [3, с. 97-98].

В цей період написав багато лекцій та спецкурсів, найзначніші з них спецкурс «Історія аграрних відносин у Західній Європі» (1903-1904) та конспекти 2-х курсів з «Історії середніх віків» (1901-1904) [4, с. 29].

У 1905 році В. Піскорський підтримав страйк студентів Ніжинського історико-філологічного інституту, тому переїхав до Казані очолити кафедру всесвітньої історії в Казанському університеті. У 1906 році став професором цього університету [2, с. 432].

У Казанському університеті професор В. Піскорський читав курс лекцій середньовічної і нової історії країн Західної Європи, а після закордонного відрядження до Італії вчений написав статтю про стан місцевих університетів. А також зусиллями В. Піскорського був створений кабінет всесвітньої історії для самостійних занять студентів. Крім університету, вчений викладав на вищих жіночих курсах, давав публічні лекції на користь бідних студентів. В своїх лекціях і виступах професор відобразив історичні портрети Франческо Ферручі, Савонаролли, Гарібальді, Леонардо да Вінчі, Яна Амоса Каменського та інших. А у 1910 році, в 43-річному віці, внаслідок нещасного випадку на залізниці, Володимир Костянтинович Піскорський загинув [3, с. 101-102].

Отже, завдяки багатолітньому педагогічному досвіду роботи у сфері освіти професора І. Лучицького дало можливість виховати видатного діяча освіти та науки, як В. Піскорський, який перейняв його досвід та настанови, що в майбутньому дало можливість втілити у життя та продовжив вивчати теми з історії західноєвропейський країн, які ще були започатковані його вчителем, І. Лучицьким.

Список використаних джерел:

1. З іменем Святого Володимира: [у 2 кн.] / [упоряд. В.А. Короткий, В.І. Ульяновський]. – К. : Заповіт, 1994. – Кн. 2. – 1994. – 453 с.
2. Лучицкий И., Фортинский Ф. Рецензия на работу К. Пискорского «Кастильные кортесы в переходную эпоху от средних веков к новому времени (1118-1520)». 1897 г. // Ф.66, спр. 200, 2 арк.
3. Новікова О.О. В.К. Піскорський / О.О. Новікова // Український історичний журнал. – 1992. – № 6. – С. 95–102.
4. Піскорський В.К. Вибрані твори та епістолярна спадщина / В.К. Піскорський ; упоряд. О.О. Новикова, І.С. Пічугіна ; НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського. – К. : Відродження, 1997. – 352 с.
5. Пискорский В. Лучицкому И. Письмо 3 апреля 1899 г. из Нежина в Киев // Ф.III, спр. 15813, 2 арк.
6. Таран Л.В. Историческая мысль Франции и России. 70-е годы XIX – 40-е годы XX вв. / Л.В. Таран ; отв. ред. А. Санцевич ; Украинский госуд. пед. университет им. М.П. Драгоманова. – К. : Наукова думка, 1994. – 200 с.

Моїсєєва О.В.

аспірант,

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

НЕОБХІДНІСТЬ В ІНТЕРАКТИВНОМУ НАВЧАННІ У ВНЗ

Зміни, які відбуваються в житті суспільства, вимагають перегляду основних цілей і призначення сучасної освіти. Формуються сучасні уявлення про фундаментальність освіти, отримавши яку, людина здатна самостійно працювати, вчитися і переучуватися. Сучасні психологи і педагоги готові створювати і реалізовувати особистісний підхід до студента, як один з принципів організації навчально-виховної роботи. Зміна мети освіти повністю переорієнтує процес навчання на особистість студента – його гуманізацію, загальнорозвиваючий характер. Особистісно-орієнтоване навчання передбачає організацію навчання, яке ґрунтується на глибокій повазі до особистості вихованця, врахування особливостей його індивідуального розвитку, відношення до студента, як до відповідального суб'єкту навчально-виховної взаємодії. Реформування освіти вимагає впровадження сучасних педагогічних технологій. Тому для науковців та викладачів актуальним залишається питання, як викладати і вчити, як вчити і вчитися, щоб